

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7C/97/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6111220075
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2012:6111220075.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica pred sudkyňou JUDr. Amou Odalošovou v právnej veci navrhovateľa Thorpe recovery, s. r. o., so sídlom Radlinského 1716, Dolný Kubín, IČO: 46 662 324, správca konkurznej podstaty úpadcu KFZ Sys, s. r. o. „v konkurze“, so sídlom Košútska 1342, Sládkovičovo, IČO: 36 814 148, v konaní zastúpenom JUDr. Pavlom Konečným, advokátom, so sídlom Stráž 3/223, Zvolen, IČO: 42 186 285, proti odporcovi Š. W., I.. XX. XX. XXXX, Z. G. XX, Z. Z., O. N. E. T. T. W., E. T. M. E., M. M. V.. N. XX, E., o zaplatenie 2 911,49 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd konanie v časti zaplatenia sumy 750,78 Eur **z a s t a v u j e**.

Vo zvyšku súd návrh **z a m i e t a**.

Odporcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným súdu dňa 26. 04. 2011 sa navrhovateľ domáhal, aby mu odporca zaplatil sumu 2 911,49 Eur titulom zmluvnej pokuty vo výške 0,10 % denne zo sumy 1 991,44 Eur od 15. 04. 2007 do 15. 04. 2011. Podaním doručeným súdu dňa 15. 11. 2012 zobral navrhovateľ návrh v časti späť, a to zmluvnú pokutu za obdobie od 15. 04. 2007 do 25. 04. 2008 vo výške 750,78 Eur. Navrhovateľ uviedol, že odporca dňa 26. 01. 2001 uzavrel so spoločnosťou DRUKOS a. s. zmluvu Č.. XXXXXXXXX (ďalej len „zmluva“), predmetom ktorej bol záväzok spoločnosti dodať odporcovi hnutelné veci - tovar a záväzok odporcu zaplatiť spoločnosti DRUKOS a. s. nájomné vo výške 2 613,68 Eur. V súlade so Všeobecnými obchodnými podmienkami (ďalej len „VOP“), ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou každej zo zmlúv, sa odporca pri omeškaní s platením svojho peňažného záväzku (splátok) zaviazal zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,10 % denne z dlžnej sumy za každý deň omeškania (čl. I. VOP). Odporca podľa zmluvy 1 mal zaplatiť spoločnosti DRUKOS a. s. plnenie v celkovej výške 2 613,68 Eur, nultú splátku vo výške 261,40 Eur a 24 mesačných splátok vo výške po 97,98 Eur do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca. Odporca si neplnil svoju povinnosť riadne a včas, dostal sa do omeškania so zaplatením svojho záväzku vo výške 1 991,44 Eur.

Navrhovateľ uviedol, že v zmysle čl. I. bod 4 VOP zmlúv, ktoré má v súlade s § 544 a nasl. Občianskeho zákonníka charakter písomného dojednania o zmluvnej pokute, si zmluvné strany dohodli, že pre prípad omeškania nájomcu s úhradou splátok nájomného, má prenajímateľ právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 0,10 % denne z dlžnej sumy za každý deň omeškania. Týmto bola zabezpečená povinnosť nájomcu plniť riadne a včas svoj záväzok uhrádzať nájomné. Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu, je zabezpečovacím prostriedkom, ktorý má akcesorickú povahu vo vzťahu k hlavnému záväzku. Ide o

samostatný majetkový nárok od okamihu, keď sa naplnia predpoklady vzniku povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu, t. j. keď dôjde k porušeniu povinnosti zabezpečenej zmluvnou pokutou. Povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu sa aktivizuje ako sankčná povinnosť a stáva sa samostatným sankčným nárokom, tento nárok je samostatne vymáhateľný. Teda nejde o príslušenstvo pohľadávky.

Navrhovateľ uviedol, že podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu dohodnutú medzi účastníkmi, táto je dohodnutá za omeškanie s plnením hlavného záväzku za dohodnutú časovú jednotku omeškania dlžníka (deň), je právom, ktorého právnou skutočnosťou vzniku je existencia stavu omeškania na strane dlžníka v daný deň, za ktorý deň právo veriteľa na zmluvnú pokutu vzniká. Ten ktorý deň stavu omeškania je dňom vzniku subjektívneho práva veriteľa na plnenie zmluvnej pokuty za tento deň, a teda najskorším možným dňom, kedy sa právo mohlo vykonať prvý raz. Ak by počiatok omeškania zmluvnej pokuty dojednanej ako sankcie za denné omeškanie dlhu nastal iba raz, došlo by k situácii, kedy by sa právo na zaplatenie zmluvnej pokuty dohodnutej určitou sadzbou za časovú jednotku omeškania s plnením hlavného záväzku premlčalo skôr, ako vôbec v rovine hmotného práva vznikne. V danom prípade ide o právo na opakujúce sa plnenie, nakoľko za predpokladu pretrvávania stavu omeškania dlžníka so splnením zabezpečenej povinnosti, vzniká veriteľovi právo na zaplatenie zmluvnej pokuty opakovane za každý dohodnutý časový úsek trvania tohto protiprávneho stavu.

Súd uznesením č. k. 7C/97/2012 - 77 zo dňa 20. 09. 2012 ustanovil odporcovi opatrovníka, nakoľko súdu sa napriek šetreniu nepodarilo zistiť, kde sa odporca zdržiava. Odporca sa nezdržiava na adrese jeho trvalého bydliska.

Opatrovník odporcu navrhol rozhodnúť na základe zisteného skutkového stavu príslušných ustanovení zákona, zároveň vzniesol námietku premlčania.

Súd vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov predložených navrhovateľom - nájomnými zmluvami č. XXXXXXXXXX, Všeobecnými obchodnými podmienkami, výpisom Saldokonta k zmluve, zmluvami o postúpení pohľadávky, ako aj ďalšími dôkazmi vykonanými v priebehu konania.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že odporca uzatvoril so spoločnosťou DRUKOS a. s. kúpnu zmluvu zo dňa 26. 01. 2001, na základe ktorej predal predávajúci odporcovi hnutelné veci - DAZA POWER, LENA - na spanie, LENA - kreslo a PHILIPS - FWP 88, pričom účastníci dohodli kúpnu cenu nájmu v celkovej výške 2 613,68 Eur. Odporca sa zaviazal zaplatiť počiatočnú platbu vo výške 261,40 Eur a mesačné splátky vo výške po 97,98 Eur vždy do 15. dňa v mesiaci v počte 24. Odporca, ako vyplýva zo salda konta zmluvy, si neplnil svoje povinnosti riadne a včas, pričom neuhradil čiastku 1 991,44 Eur.

Navrhovateľ si uplatnil nárok na zmluvnú pokutu vo výške 0,10 % denne z omeškanej sumy vo výške 1 991,44 Eur od 15. 04. 2007 do 15. 04. 2011, t. j. vo výške 635,39 Eur.

Po vznesení námietky premlčania zo strany opatrovníka navrhovateľ zobrať nárok v časti späť a žiadal, aby bol odporca zaviazaný na zaplatenie zmluvnej pokuty za obdobie od 26. 04. 2008 do 15. 04. 2011, t. j. vo výške 2 160,71 Eur.

Podľa § 96 ods. 1 O. s. p. navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní (§ 96 ods. 2 O. s. p.).

Nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie, alebo ak ide o späťvzatie návrhu na rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je (§ 96 ods. 3 O. s. p.).

Vzhľadom na uvedené súd konanie v časti zaplata zmluvnej pokuty vo výške 750,78 Eur zastavil.

Na základe zmlúv o postúpení pohľadávok súd zistil, že pohľadávka pôvodného veriteľa DRUKOS a. s. bola voči odporcovi na základe zmluvy zo dňa 16. 03. 2006 postúpená V. K.. Následne tento postupník dňa 16. 03. 2006 uzavrel zmluvu o postúpení pohľadávky na postupníka spoločnosť MEDIATION KMCH s. r. o., IČO: 35 952 989. Spoločnosť MEDIATION KMCH s. r. o. zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 23. 02. 2008 postúpila pohľadávku odporcu spoločnosti IVACO CONSULTANTS LIMITED, IČO: 045790, ktorá následne postúpila pohľadávku spoločnosti AKROPOLIS estates, s. r. o., IČO: 36 814 148, ktorá zmenila obchodné meno na KFZ Sys, s. r. o. V priebehu konania došlo k opätovnému postúpeniu pohľadávky, pričom predmetná pohľadávka bola postúpená spoločnosti THORPE CORPORATION LTD., so sídlom Suite 13, First Floor, Oliaji Trade Center, Francis Rachel Street, Victoria, Mahe, Seychelles, IČO: 63513 zmluvou zo dňa 20. 06. 2012 a následne zmluvou zo dňa 27. 06. 2012 bola pohľadávka postúpená spoločnosti Thorpe recovery, s. r. o., IČO: 46 662 324. O pripustení zmeny na strane navrhovateľa bolo rozhodnuté rozhodnutím súdu č. k. 7C/118/2012 - 116 zo dňa 24. 10. 2012.

Podľa § 663 Občianskeho zákonníka, nájomnou zmluvou prenajímateľ prenecháva za odplatu nájomcovi vec, aby ju dočasne (v dojednanej dobe) užíval alebo z nej bral aj úžitky.

Podľa § 544 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Zmluva uzavretá medzi spoločnosťou DRUKOS a. s. a odporcom je zmluvou podľa Občianskeho zákonníka, preto súd postupoval podľa ustanovení tohto zákona a v posudzovanom prípade použil úpravu premlčania a zmluvnej pokuty. Vzťah medzi účastníkmi zmluvy je teda občianskoprávny.

Zmluvná pokuta ako jeden zo zabezpečovacích prostriedkov je peňažná suma, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi v prípade, že nesplní svoju zmluvnú povinnosť, i keď porušením takto zabezpečenej povinnosti nevznikne veriteľovi škoda. Zmluvnou pokutou možno zabezpečovať akúkoľvek právnu (zmluvnú alebo zákonnú) povinnosť, ktorá sa môže týkať peňažného alebo iného plnenia. Dohoda o zmluvnej pokute musí mať obligatórne písomnú formu. Jej nevyhnutnou náležitosťou je uvedenie výšky pokuty, prípadne aspoň spôsob, akým bude stanovená Dojednanie jej výšky či spôsobu určenia je vecou dohody účastníkov. Účelom zmluvnej pokuty zakotvenej v ustanovení § 544 a 545 Občianskeho zákonníka je donútiť dlžníka hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Zmluvná pokuta teda predovšetkým predstavuje hrozbu dlžníkovi, že pokiaľ nesplní svoju (najmä) zmluvnú povinnosť, vznikne mu povinnosť poskytnúť pre tento prípad dojednané plnenie t. j. pokutu. Dojednaná zmluvná pokuta má teda v prvom rade čeliť porušeniu povinnosti (funkcia prevenčná), lebo ak bude zabezpečená povinnosť plnená, bola hlavná funkcia zmluvnej pokuty vyčerpaná. Vedľa toho má zmluvná pokuta i funkciu reparačnú (uhradzovaciú), lebo jej zmyslom je tiež reparaovať na strane veriteľa ujmu, ktorá mu vznikla v dôsledku porušenia povinnosti zo strany dlžníka. Zároveň však v sebe zmluvná pokuta môže zahrňovať i ďalšie čiastky, ktoré predstavujú trest (sankciu) pre toho, kto povinnosť porušil, čo vyplýva z výslovného znenia ustanovenia § 544 Občianskeho zákonníka, ktoré povinnosť hradiť zmluvnú pokutu činí nezávislou na vzniku škody. Inými slovami povedané, zmluvná pokuta je peňažitá čiastka, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi v prípade, že nesplní svoju zmluvnú povinnosť, na ktorú je pokuta viazaná a to bez ohľadu na to, či porušením povinností vzniká veriteľovi škoda.

Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 222/2005 premlčaním práva na splnenie hlavného peňažného záväzku dochádza zároveň k premlčaniu práva na zmluvnú pokutu dohodnutú za omeškanie so splnením hlavného záväzku vo forme určeného percenta za určitý časový úsek (t. j. narastajúcim spôsobom za pokračujúce omeškanie), a to za dobu omeškania nasledujúcu po premlčaní hlavného záväzku. I pri nedostatku výslovnej právnej úpravy v Občianskom a Obchodnom zákonníku možno z akcesorickej povahy zmluvnej pokuty vyvodiť, že jej osud je spätý s hlavným záväzkom, a to nielen pri zániku hlavného záväzku, kedy zaniká aj záväzok zo zmluvnej pokuty, ale aj pri premlčaní hlavného záväzku. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (súdnu vymáhateľnosť) možno odvrátiť námietkou premlčania. Je to uplynutie času určeného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho môže povinný subjekt čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie tejto námietky má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, t. j. zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať. Premlčaním právo nezaniká, iba sa oslabuje a trvá ďalej vo forme naturálneho záväzku, čo znamená, že jeho uplatniteľnosť je obmedzená na dobrovoľné splnenie zo strany povinného subjektu. Ak sa dlžník môže brániť proti žalobe o splnenie hlavného záväzku námietkou premlčania, tým viac sa môže brániť námietkou premlčania aj proti súdnemu uplatneniu práva na zmluvnú pokutu za čas od uplynutia premlčacej doby na splnenie hlavného záväzku, ak zmluvná pokuta bola dohodnutá za omeškanie a to percentom za určitý časový úsek (napr. za každý deň omeškania). Iný výklad by mal za následok, že napriek premlčaniu práva na splnenie hlavného záväzku, prostredníctvom zmluvnej pokuty dohodnutej za omeškanie a určenej percentom za každý deň omeškania by bol dlžník po časovo neobmedzenú dobu donucovaný na splnenie hlavného záväzku, čím by boli negované právne dôsledky vyplývajúce z inštitútu premlčania a zároveň by nebol rešpektovaný jeden zo základných princípov súkromného práva a to princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (bdelým patrí právo).

Ak dôjde k premlčaniu hlavného záväzkového vzťahu, nemôže sa právny následok (uplynutie času) nevzťahovať k záväzku vedľajšiemu (akcesorickému). Opačný výklad by nutne musel mať za následok (v rozpore s inštitútom premlčania) vznik kategórie nepremlčateľných práv, v ktorých by bol dlžník donucovaný prostredníctvom nikdy nepremlčateľných vedľajších záväzkov k plneniu pohľadávky, aj keby došlo k jej premlčaniu.

Súd sa stotožňuje s názorom, že zmluvná pokuta sa premlčuje ako celok a veriteľovi nevzniká každý deň nové právo na uplatnenie zmluvnej pokuty a dlžník tak každý deň porušuje povinnosť zaplatiť veriteľovi pohľadávku. Nemožno v rozpore s inštitútom premlčania pripustiť výklad, ktorý by smeroval k nepremlčateľnosti zmluvnej pokuty. Princíp súkromného práva tzv. „vigilantibus iura scripta sunt“ (bdelým patrí právo) platí aj v tomto posudzovanom prípade. DRUKOS a. s. spolu s odporcom uzavreli tri zmluvy. Zmluva bola uzavretá v roku 2001 a bolo v nej dohodnutých 24 splátok. Najneskôr uplynutím tohto obdobia (dvoch rokov) sa odporca dostal do omeškania s plnením svojich povinností a navrhovateľ si už vtedy mohol prvýkrát uplatniť nielen zaplatenie pohľadávky, ale aj zmluvnej pokuty. To znamená, že navrhovateľ postupoval v rozpore s uvedeným princípom, keď „čakal“ takmer 8 rokov na to, aby sa domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty. Podobný názor zaujali aj Š., W., F. Q., K. v článku Premlčanie úrokov z omeškania, uverejnený v Bulletin slovenskej advokácie č. 12/2010, str. 12.

Na základe vyššie uvedeného súd konštatuje, že právo na zaplatenie zmluvnej pokuty je premlčané a vzhľadom na vznesenú námietku premlčania, súd návrh zamietol v celom rozsahu. Zmluvná pokuta uplatnená v návrhu navrhovateľom už nespĺňa svoj účel (t. j. donútenie dlžníka splniť svoju povinnosť riadne a včas), ale zo strany navrhovateľa ide o získanie finančných súm. Priznanie takto uplatnenej zmluvnej pokuty by odporovalo zmyslu a účelu zákona.

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods. 1 O. s. p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Súd rozhoduje o náhrade trov konania na návrh. Pre účastníka, ktorý sa o svoje procesné práva má starať vo vlastnom záujme, podanie návrhu a vyčíslenie trov nemôže znamenať výraznejšiu záťaž. Z uvedeného vyplýva, že na to, aby sa priznala náhrada trov konania, treba navrhnúť, spravidla pred rozhodnutím vo veci samej, aj výrok o náhrade trov konania a predložiť vyčíslenie tejto náhrady, pretože bez vyčíslenia nemožno takúto náhradu priznať

V konaní bol úspešný odporca, ktorý si však trovy konania neuplatnil, a preto súd rozhodol tak, že mu ich nepriznal.

Na základe vyššie uvedeného súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na tunajší súd.

V odvolaní musí byť uvedené, kto ho robí, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu ho napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup okresného súdu považuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), uviesť dátum a podpis. Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy,
- d) súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam na základe vykonaných dôkazov,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a - sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu, v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolateľ nebol poučený podľa § 120 ods. 4 O. s. p., odvolateľ bez svojej viny nemohol predložiť alebo označiť dôkazy do rozhodnutia súdu prvého stupňa),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný rozsudok, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších zákonov.